

NAS DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajoastonj. Posebej naročen velja s poštno vred eno krono za celo leto. Posamezna številka velja 4 h. — Naročnina se pošilja na upravitelstvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od zavalne vrstice (peti), če se enkrat natiska, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Boj za volilno pravico.

Završalo je zadnje dni po celi Avstriji, odkar se je govorilo in razpravljalo v državni zbornici o razširjanju volilne pravice, posebno pa o splošni in enaki volilni pravici. Prirejali so se v ta namen veliki shodi in zlasti združeno delavstvo je prirejalo po vseh večjih in manjših mestih velike shode v prilog splošne enake volilne pravice. Tak shod je bil v Brnu, kjer se ga je udeležilo okoli 30 tisoč ljudi; velik je bil tudi shod v Pragi, ki pa se ni izvršil v najlepšem redu. Pretekli teden pa so sklicali v isti namen delavci na Dunaju volilni shod, kjer je prišlo do krvavih izgrediv. Na shodu so povzdignili delavci svoj glas za splošno in enako volilno pravico in so pretili, ako iste ne dobe, da bodo pričeli generalni štrajk, t. j. da bodo z delom prenehali in so ob enem zagrozili, da bodo govorili „rusko“, t. j. da izbrube revolucija. Po koočnem shodu je šlo delavstvo na ulice in je hotelo udreti v cesarski dvor. Tu se je postavila delavcem nasproti policija in prišlo je do krvavih izgrediv, pri kojih je bilo precejšnje število oseb težko ranjenih.

Vse drugače pa je bilo v nedeljo, dne 5. t. m. v Pragi. Ko so namreč po nekem shodu udeleženci prihajali proti središču mesta in so naleteli na oddelek policije,

začeli so policijo koj ometavati z opeko. Policija se je branila s sabljami, a bi ničesar ne opravila, ako bi ne bili prišli na pomoč orožniki in konečno tudi vojaki. Razgrajali so razbili okna na raznih poslopih in streljali so z revolverji, vsled česar je bila primerana tudi policija streljati. Ranjenih je bilo vse polno oseb. V Pragi so se ponavljali izgredivi tudi v ponedeljek in torek. Vsi njeni zavodi v Pragi so bili v torek zaprti in ustavila so se tudi na vseučiliščih predavanja.

Ko se je govorilo v državni zbornici o splošni in enaki volilni pravici, bila je večina državnega zbora za isto. Gotovo je, da je sedanji volilni red naravnost krivičen. Vsi državljani brez izjeme morajo plačevati neposredne davke in dajati krvni davek. Ljudstvo se smatra sicer zrelo za težko družabno življenje in izpolnjevanje dolžnosti, nikakor pa se je ne smatra za zrelo za izvrševanje volilnih pravic.

Brez izjeme in brez razlike razreda, bogastva, dohodkov in socialnega položaja so vsi državljani dolžni se pokoriti zakonom. A zelo različen je vpliv, ki ga imajo posamezni razredi družbe na določanje za vse enako veljavnih zakonov. Sedajni volilni redovi dajejo razmerno malemu številu državljanov na temelju njih posesti take pravice, da jim je odločevanje v javnih

stvarah za vse slučaje zagotovljeno, mej tem ko puščajo večji del ljudstva politično popolnoma brezpraven ali pa mu dajejo le navidezne politične pravice. Ravno ta veliki del ljudstva, ki je sedaj še politično brezpraven, mora dobiti novih pravic, da hode imel tudi besedo v zakonodajnih zastopih.

Za razširjanje volilne pravice v tem smislu bila je večina v državni zbornici. Res so še nekateri, ki z vsemi močmi nasprotujejo taki izpremembi za državni zbor. Pred vsem so to nekateri velikaši, ki imajo predprave. Te predprave so neopravičene in konečno bodo morale razširjenju volilne pravice nasprotujoče stranke tudi plavati z ljudsko voljo, ako ne bodo hotele utoniti.

Ako se bode upeljala v Avstriji splošna in enaka volilna pravica, kakor se jo zahteva — zgubili bodo Nemci, ki se Slovanom storili že toliko krivice, svojo premoč. Če se za slučaj splošne in enake volilne pravice določijo volilni okraji za približno 50.000 prebivalcev, dobili bodo v državnem zboru neslovanski narodi: Nemci, Italijani in Rumuni skupaj 206 poslancev; združeni Slovani 306 poslancev. S tem bi bila srta nemška premoč v Avstriji in prenehale bi krivice, katerih so neštiviloo zakrivali Nemci nasproti Slovanom. Prav iz tega razloga upira se veliko nemških poslancev razširjenju volilne pravice na najširši podlagi,

Nemška frankfurtarica in naša slovenska zastava.

Zastave, kažejo te ali one barve, imajo vsaka svoj določen pomen. Take, ki značijo dežele, so že jako stare in so nastale, ker je bilo v vojski treba že po zunajnosti spoznati in razločevati vojne čete raznih držav oziroma dežel. Tako pomenja rdeče-bela zastava od nekdanje Avstrije pa tudi Švice, rdeče zelena Turčija, zeleno-bela Štajersko, rdeče-rumena Moravsko itd. Navadno ima izbira in uvrstitev barv svoj vzrok; tako hoče štajerska zastava (spodaj zelena, zgoraj bela) izraziti, da štajerska dežela slovi po lepem zelenju svojega rastiinstva in da ima nad tem vrhove, pokrite z večnim snegom.

Zastave, zaznamujejo slovenske dežele, kažejo prevesno belo, modro in rdečo barvo, na pr. Kranjska rdečo, modro, belo, Hrvaška modro, belo, rdečo, Bosnija belo, rdečo, modro, Srbija belo, modro, rdečo, Bulgarija rdečo, zeleno, belo, Črnagora rdečo, belo. In to seveda ne brez vzroka. Slovanski narodi imajo od nekdanje neko posebno simpatijo do teh barv. Ali niso naše pobeljene hiše okinčane z rdečimi in mo-

drimi pasovi in rožicami, ali ne vživajo naše ženske v belo platno, najsi je obleka ali krušnica, najraje rdeče in modre okrase, ali niso naši slovenski fantje najbolje ponosni tedaj, kadar so prsi rdeče, modre in bele, kadar se visoki maj na daleč okrog blišči v teh le barvah? Da, tudi po simpatiji do barv izdaja se narodnost.

V Avstriji, kjer imamo narode razkosane po raznih deželah, nastale so poleg deželskih zastav še narodne. Najbolje znani ste črno-rdeča-zlata zastava ali takozvana frankfurterica Nemcev in rdeče-modro-bela Slovencev.

Leta 1848. je bilo, ko so se avstrijski in nemški poslanci zbrali v Frankfurtu na Nemškem, da bi določili medsebojno razmerje dotičnih držav. Ena izmed strank je zahtevala, naj se nemške dežele avstrijske (prav za prav sedanja cisltvanja) združijo z Nemčijo pod enim vladarjem, z enim državnim zborom; seveda bi tej zvezi načeljeval kralj pruski. Da bi se privrženci te misli med seboj poznali, določili so, da bodo nosili črno-rdeče in zlate trakove. Taka trobojnica (boja = barva) znači torej zedinjeno Nemčijo, in tisti, ki jo nosi, s tem izrazuje, da želi tako državo oziroma,

da se za nje ustanovo poteguje. Pri zdravih državnih razmerah bila bi seveda ta trobojnica v Avstriji strogo prepovedana, ker nje nositelj zahteva razpad naše monarhije, ali v resnici je sedaj naopak, namreč tako, da se tisti, ki to znamenje sovraži, preganja.

Zakaj pa so se za izraz te ideje izbrale ravno imenovane barve? Črna pomenja smodnik, rdeča kri, rumena pa ogenj. Naznanjajo torej sredstva, s katerimi se ima doseči zedinjena Nemčija.

Obrnimo se k naši prijazni, mili slovenski zastavi. Tudi leta 1848. je bilo, ko je nastala ta trobojnica. Nemci so v revoluciji nosili črno-rdeče-zlate trakove, zlasti na Dunaju je to bilo posebno običajno. Zato so si dunajski Slovenci, da bi jih ne vstevali med uporne Nemce, morali tudi izmisliti neko zunanje znamenje, in določili so, da ima kot tako služiti trobojnica, za katero so se vzele iz grba kranjske dežele, to je rdeča, modra in bela. Slovenci so potem jeli take trakove nositi ter tem načinom izražali, da so Avstriji zvesti in nočejo nič vedeti o nemškem veldajstvu. Da bi to še bolje potrdili, pripenjali so si navadno k slovenski trobojnici še črno-ru-

ker se boje izgubiti svojo dosedanje po vse krivično premoč.

Nam Slovanom se ni treba bati uvedbe splošne in enake volilne pravice, ker s to ne bomo izgubili prav ničesar, nasprotno bomo dobili v državnem zboru ono moč in vpliv ki, nam po številu ljudstva gre.

Poslovník za dekaníjske odbore „Zveze“.

§ 1. Kako se osnuje dekaníjski odbor.

„Slov. kršč.-soc. zveza“ pomožni odbor dotične dežele posreduje, da se osnuje za vsako dekaníjo dekaníjski odbor 3 članov, ki se največ pečajo z društvenim delovanjem. Izmed teh je eden predsednik, drugi tajnik.

§ 2. Naloga dek. odbora.

Dekaníjskega odbora naloga je, da 1. pridobi vsa društva v dekaníji, ki delujejo na krščanski podlagi, „Zvezi“; 2. nadzira njih delovanje in skrbi za enotnost in pravo živahnost; 3. snuje nova društva, kjer je za nje podlaga; 4. kjer je ni, širi s knjižnicami tudi potovalnimi, izobrazbo; 5. skliče vsako leto shod vseh odbornikov društev v dekaníji; 6. skrbi za govornike Zvezinim društvom in jih podpira v vseh društvenih rečeh.

§ 3. Shod odbornikov društev.

Dek. odbor skliče enkrat v letu shod odbornikov društev. Dnevni red razpošlje vsem društvom, ki si pripravijo svoja poročila. Obsega lahko sledeče točke: 1. Koliko udov ima društvo? Kako društvu pridobiti več udov. 2. Ali ima vse uradne knjige: zapisnik udov, tajnikov, blagajnikov, ročni zapisnik za blagajnika, inventarni zapisnik, knjižnični zapisnik, izposojevalnik, zapisnik mladeniške in deklíške zveze, opravilnik. 3. Udnina, koliko znaša, kako je pridobivati, kdaj se pobiraj. 4. Knjižnica: Koliko del, iztisov zabavnih A, nabožnih B, zemljepisnih-zgodovinskih C, gospodarskih-socijalnih Č in raznih D. Koliko se je prebralo skupaj, koliko posebej A... Red za izposojevanje. Katere knjige se naj

meni avstrijsko-cesarski trak. Trobojnica se je po slovenski deželi naglo razširila in ostala do današnjega dne znak slovenske narodnosti v okvirju avstrijsko ogrske države. Prusaški klevetniki pošene Slovence radi strašijo rekoč, da je rudeče-modro-bela zastava ruska, in da se torej z njo izrazuje najhuje veleizdajstvo. To govori gola zlobnost. Res je, da je sedanji ruski car pred osmimi ali devetimi leti določil, da služi kot znak za ruski narod rudeče-modro-bela trobojnica. Ali pa nismo mi svoje trobojnice imeli poprej? Glavno pa je, kaj pomeni. Ne, tako globoko še Slovani nismo padli, da bi Avstrijo in nje vladarja izdali! Sicer pa ima Srbija ravno isto trobojnico, kakor mi Slovenci; zakaj nam Nemci ne podtikajo, da se hočemo združiti s Srbijo?

Kaj pa pomeni naša prelepa trobojnica? Ali tudi kri in podobne grozovitosti? Na to prašanje pustimo odgovoriti našega ljubljence, pesnika Gregorčiča; njemu se naš mili in krasni jezik drugače glasi nego nam; slušajmo ga torej, kako poje!

Eno devo le bom ljubil,
Eni vedno zvest ostal,
Druge nikdar ne bom snubil,
Nikdar drugi srea dal.

naročijo, katere izločijo. Bralni krogi za časnike. 5. Mlad. in deklíška zveza, koliko udov, ali imata poučne shode in zapisnike, kako se vodijo njih shodi. 6. Petje. 7. Čebelica. 8. Kako sestavljen odbor, ali vsi delavni.

Shod vodi član dek. odbora in pri vsaki točki daje nasvete, pojasnila, vsodbuja k rednemu delovanju.

§ 4. Nadziranje društev.

Dek. odbor si razdeli med seboj društva za nadziranje. Član odbora na leto enkrat pregleda društvene prostore, knjižnico, zapisnike in si zabeleži vse pomanjkljivosti. Dek. odbor skrbi, da se odpravijo.

Mladinska organizacija.

K „Slov. kršč.-soc. zvezi“ so pristopila društva: 39. katoliško bralno društvo v Št. Juriju ob juž. žel.; 40. bralno društvo Sv. Bolfanka pri Središču; 41. kmetško bralno društvo za gornjo šaleško dolino v Velenju. — Nadaljne pristopne izjave vsprejema: Fr. Sal. Gomilšek, kapl., tajnik pomožnega odbora „Zveze“ za Štajersko, P. Sv. Benedikt v Slov. gor.

Na sree blagajnikom naših bralnih društev. Leto hiti h koncu in z njim tudi društveno leto. Podlaga delovanju društev je redno vplačana udnina. Marsikje jo udje dolgujejo za to leto. Zato blagajniki na delo! Poberite jo še ta mesec. Najbolj pametno je, da se udnina plačuje naprej v začetku leta, tako je društvena blagajnica ob koncu leta gotovo v redu. Kjer udje ne plačujejo udnine in blagajniki ne izpolnjujejo svojih dolžnosti, mora društvo hirati in sčasoma propasti.

Zimsko delovanje društev se začne. Pri vseh naših društvih naj bi se vršili podučni kurzi, katere je tako izbornopriporočal na mariborskem shodu dr. Krek. Redoljubni gospodi, zavedni kmetje, navdušeni mladeniči, izberite za kraj najbolj važno stvarino in obdelajte jo na nekaterih podučnih shodih. Evo vsaj nekaterih predmetov: Razne vladne oblike, avstrijska ustava, splošna, enaka, tajna in direktna

Lepše ni v okrogu zemlje,
Mila, ljuba je tako,
Da jo zlati zor objemlje,
Da smehlja se ji nebo!

Čistost*) bela jo odeva
In zvestoba*) pas je njen,
Blago srčee ogreva
Ji ljubezni*) svet plamen.

Njo le bom ves čas življenja
Ljubil iz srca globin:
Ljuba moja je — Slovenja,
Jaz pa Slave zvest sem sin!

Ljubeznjivost. Odličan Anglež se je peljal s svojo ženo po železnici. „Draga ženka“, je začel, „se pač počutiš popolnoma ugodno v svojem kotu?“ — „Da, dragec, prav ugodno mi je.“ — „Prostora za noge imaš pač dovolj?“ — „Popolnoma dovolj, dobri moj!“ — „In prepiha ne čutiš od okna?“ — „Niti najmanj, moj skrbni možek!“ — „Potem, draga moja“, je mirno zaključil svoja izpraševanja, „bočem prostor menjati s teboj!“

*) Čistost se splošno znači po bel; zvestoba po modri, ljubezen po rudeči barvi.

volilna pravica, slov. zgodovina, zgodovina domačega kraja, društveni in shodni zakon, občinski volitveni red, volitveni red za okrajne zastope, najbolj potrebne reči iz živinoreje, mlekarstva, sadjarstva, gozdarstva, vinoreje, domačega gospodinjstva itd. Po kratkem podučnem govoru pa se naj vrši razgovor o predmetu, da lahko vsak poslušalec pové svoje mnenje, svoje izkušnje. Za gospodarske podučne shode podajajo dovolj gradiva „Kmetovalec“, „Narodni gospodar“, „Primorski gospodar“ in „Gospodarski glasnik“, pa tudi izvrstna knjiga „Gospodarski nauki“, ki smo jo ravnokar prejeli od Mohorjeve družbe. Izrabimo dobro na ta način zimski čas v povzdigo in v popolnitev našega znanja, naše izobrazbe.

Društvene zabave.

Govoril urednik g. dr. Ant. Korošec na shodu slov. kršč. socijalne zveze v Mariboru.

Kakor vsak človek potrebuje po urah resnega napora trenutke odpočitka, tako je tudi v vsakem društvu potrebno, da se nudi društvenikom zraven izobrazbe včas tudi zanimiva in vesela zabava. Dolgočasen je dan, kadar nam gorko solnce ne pokaže svojega obraza z neba, malo privlačne sile bode imelo tudi društvo, v katero nikdar ne prisije žarek veselja in poštene zabave. Slovenska krščansko-socijalna zveza priporoča vsled tega tudi svojim društvom, da prirejajo društvene zabave. Toda tudi pri prirejanju zabav in veselje gleda „Zveza“ na to in želi, da se vedno oziramo na končni smoter naše organizacije, namreč povzdigniti slovensko ljudstvo na višjo stopinjo krščanske omike. Izključeno je torej, da bi naša društva prirejala zabave, ki ne služijo nobeni višji ideji in nobenemu koristnemu namenu, kakor so n. pr. plesi, in zato mislim, da mi nepotrebnosti takih zabav v naših društvih ni treba dokazovati še s katerega drugega stališča. Vsaka zabava, ki se prireja od naših društev, naj ima marveč poleg golega razveseljevanja še tudi kaj izobraževalnega, blažilnega ali pa agitatoričnega značaja na sebi.

Odkar se je valed zasluge Slovenske krščansko-socijalne zveze začelo po Slovenskem tako lepo in plodonosno razvijati društveno življenje, se je s posebno ljubeznijo segalo po gledališnih predstavah. In če je pred 20 leti še bilo po Slovenskem mnogo župnij, kjer niso vedeli, kaj je gledališni oder in še tem manj videli na njem gledališno predstavo, je dandanes skoro ni župnije, kjer bi se že ne priredila kaka gledališna predstava in človek, ki še nikdar ni videl igrokaza, bo med Slovenci vedno redkejša prikazen. Zaman povprašujemo, ali se tudi med našimi sosedi tako godi, zaman iščemo po listih, ali tudi voditelji sosednih nam narodov tako skrbje za pošteno zabavo delavskemu in kmečkemu ljudstvu svojemu. Pa je tudi prav, da se tako rade prirejajo gledališne predstave, kajti s takimi prireditvami društvo najlažje doseže isti namen, ki ga naj imajo zabave, kar naenkrat skupaj, namreč izobraževalni, blažilni in agitatorični namen. Slovenska krščansko-socijalna zveza je tudi v tem oziru razumela svojo nalogo ter začela izdajati „Zbirko ljudskih iger“. Zveza bo z izdajanjem nadaljevala, a prosi tudi slovenske pisatelje, da jo zalagajo pridno z dobrimi in primernimi igrami, osobito pa prosi svoje članice, naj si njene izdaje tudi

skrbno naročnijo. Pri igrah stoji naša organizacija na stališču, da se prirejajo v naših društvihi igre z moškimi in ženskimi vlogami posebej, to pa iz нравnih pa tudi praktičnih krajevnih razlogov, ki jih ustvarjajo naše razmere. Glede nadaljnjega izdajanja ljudskih iger pa bi imel neko željo do Zveze, ki so mi jo izrazila nekatera spodnještajerska izobraž. društva, namreč, da se v prihodnjem snopiču doda tudi navodilo, kake korake je treba storiti društvom pri oblastih za dovolitev iger, ki se nameravajo predstavljati, in da se objavijo tudi obrazci za potrebne prošnje.

Nobeno društvo, ki je v naši organizaciji, bi naj tudi ne zanemarjalo zabave, ki je eminentno blažilnega pomena, to je petje. Nam se je zdela ta stvar tako važna, da smo postavili za današnjo zborovanje za ta predmet posebnega in večjega poročevalca. Zato lahko preidem kar na nadaljno društveno zabavno sredstvo, ki je sorodno s petjem, če tudi ne dosega njegove vzvišenosti, to je godba. Mislim pa tukaj na specifično jugoslovansko godbo, na tamburanje. Tamburica je godbeni instrument, ki je naravnost ustvarjen za naše majhne društvene razmere, kajti priučenje na to godalo ne dela mnogo težav, stroški za nakup godal in sekiric niso preveliki, zraven pa je tamburica tudi slovenskemu ljudstvu omiljena ter mu nudi mnogo prijetnega glasbenega užitka.

Jedna vrsta zabav pa se še v naši organizaciji doslej ni gojila, kolikor je vsaj meni znano, to je telovadba. Ogromna večina naših udov pripada kmečkemu in delavskemu stanu, torej onim stanovom, ki si morajo s trdim telesnim delom delavnik za delavnikom služiti vsakdanji kruh in ki so veseli, kadar pride nedelja, da si za en dan lahko odpočijejo od telesnih naporov. Umevno je torej, da želja po telovadbi v naših organizacijah ni bila doslej še toliko, da bi ji bilo tudi treba dati zunanjo obliko v podobi kakega telovadnega društva. Vkljub temu pa je Slovenska krščanska socialna zveza načeloma prijateljica telovadbe, pripoznava njen velik vzgojevalen pomen ter priporoča svojim društvom članicam, da ustanavljajo njeni somišljeniki telovadna društva, kjerkoli bi se izrekla želja po njih ali pa se pokazala celo potreba. Že z obstoječimi telovadnimi društvi bodo naša društva tudi vedno živela v prijateljskih odnosih, če v njih ne vlada našim načelom sovražni duh. Saj je tudi naš namen, da se ohrani naše ljudstvo нравno in telesno krepko ter da nastopa povsod srčno in pogumno.

Društvenim zabavam se smejo prištevati tudi izleti. To zabavo gojijo naša društva navadno na ta način, da obiskujejo zabavne prireditve sosednih društev, da prihajajo na okrajne društvene sestanke in na občne zборе S. k. s. zveze.

Veseli in življenje bi zanesla v društveno življenje tudi šaljiva predavanja v vezani in nevezani besedi in žeteli bi bilo, da bi se pri izdaji pesmi in govorov, ki se prirejajo, oziralo tudi na to potrebo naših društev.

Po Spodnjem Štajerskem, posebno po Slovenskih goricah so se vršila preteklo zimo sistematična predavanja ali nekaki poučni kurzi o občinskem volilnem redu. Taki kurzi se bodo nadaljevali ter razširili tudi na druge predmete. Vprašal bi tukaj, ali bi ne bilo dobro in velikega agitatoričnega pomena za naša društva, da bi se

ob koncu takih poučnih tečajev prirejale posebne javne izkušnje, ki bi bile sicer za voditelje in učence velika naloga in muka, a za občinstvo vzvišena in idealna zabava, ker bi se veselili umstvenega napredka svojih sinov, bratov in prijateljev?

Vse te vrste zabav se podajajo navadno v posebnih prireditvah, ki so pristopne udom in neudom, in se imenujejo slavnosti ali veselice. — Majhne družabne igre, ki imajo namen, narediti udom bivanje v društvenih prostorih prijetno in jih odvrčati od pohajanja gostiln in kavnarn, našle bodo svoje mesto samo v društvih, ki se nahajajo v mestih, trgih, industrielnih krajih, sploh kjer je prebivalstvo na majhnem obsegu skupaj zbrano in ne po ure daleč raztreseno. Te družabne igre morajo biti kakor društvene zabave, vsaj neškodljivega značaja, ter ne smejo vzbujati človeku strasti po igri in zapravljanju. Najboljše pa je seveda, da iščeje udje društva družabnih zabav v svojih družinah, v krogu svojcev, in na to je tudi društvenike navajati.

Splošno in glavno pravilo za zabave po naših društvih pa mora biti, da ona niso namen našega društvenega delovanja, ampak le jedno izmed sredstev, katero naj naša društva priljubi udom in neudom. Naše delo je resno in vzvišeno, naša naloga je, zanesiti pravo krščansko omiko in izobrazbo med najširje sloje našega slovenskega ljudstva. V tem delu nas naj zabave podpirajo, ne pa ovirajo. (Živahno pritrdjevanje.)

Spomini z romanja v Rim.

Piše kmet iz mariborske okolice.

(Dalje.)

Grede iz katakomb smo bili vsi več ali manj vtopljeni v resne misli.

Tisti lepi, kratki napisi, znamenja, vdolbene podobe n. p. Živi v Kristusu, Prosi za nas, V miru!, podobe golobčka, ribe, vinske trte, mučilno orodje, kažejo, da so takratni kristjani živeli, trpeli, umrli mnogokrat za sv. vero.

Iz globokih temnih katakomb svetijo kreposti in čednosti, mi smo pa slaboverni mehkužni posvetni nasledniki.

Lepo je, kjer je mirodvor poleg cerkve, blizo odrešenika, in svoje rajne verni lahko obiskujejo. — Dandanes odstranjujejo mirodvore od cerkev, šol in mest daleč proč na samotna mesta, ker mnogi od smrti in od grobov nočejo nič slišati in ne videti. Neki uradnik je rekel, da se na tistem delu mirodvora, od koder se iz šole vidi, ne sme pokopavati, češ, to mladino preveč vznemirja.

Tukaj se spominjam lepe pa nesrečne Francoske države, kjer so v šoli vse križe odstranili in beseda Bog se nikjer ne sme imenovati. In kam jo je to privedlo? To kaže dandanes preganjanje vere in prekučija pred durmi. V Rimu je mnogo Francozkih redovnikov. Ko sem z enim govoril, ki je nekaj nemški razumel, ter pomiloval, da se doma redovniki tako krivično preganjajo, se je ubožec na glas zjokal.

Lahko si je misliti, da če človek iz katakomb pride in našo minljivost premišljuje in tudi v Rimu toliko revščine vidi, da postane otožen. Ko smo se po zunajnih delih mesta vozili, so ubogi fanti bosi, raztrgani in upalih lic beračili in ko so dobili darilo, se v kolu po rokah in nogah vrteli, da mi po teh prizorih obed potem ni dišal.

Popoldne smo se peljali v cerkev sv. Neže, ki je pol ure od mesta. To cerkev dal je zidati papež Hadrijan I. 775. Stoji precej globoko pod cesto in se gre navzdol po stopnicah. Krasni so marmornati stebri in na štirih sloni baldahin čez glavni altar, kakor je v votivni cerkvi na Dunaju. Na oboku so kaj lepe mozaik podobe iz mučeništva sv. Neže, in pod altarjem počiva njeno sv. truplo.

Poleg cerkve je samostan korarjev, kjer se vidi dvorana po čudni prigodbi l. 1855. Prišli so namreč papež Pij IX. samostan obiskat. Zbralo se je v tej dvorani več sto ljudi. Na mah se podere pod in vsi padejo v globoko klet, pa čudo, nobeden se ni poškodoval. Zunaj na južnem delu zida je vpodobljena velika slika, ki to predstavlja.

V zabvalo za čudežno rešenje so do l. 1870. vsako leto na obletnico 12. aprila zahajali papež v cerkvo sv. Neže molit in zahvaljevat.

Pod cerkvo in okolico so katacombe, pa zaradi prekratkega časa jih nismo mogli ogledati in peljali smo se v cerkev sv. Štefana in sv. Lovrenca.

Cerkve sv. Štefana je na hribu Coelija in celo okrogla. V sredini stoji 20 granitnih stebrov okrog glavnega altara. Po steni na okroglem oboku so krog in krog podobe, ki predstavljajo grozno mučenje sv. mučencev. Pagani so izmislili grozno mučilno orodje in njih trdosrčnost in besnost je presegala vse meje. Človeku se kar v glavi vrti, ko ogleduje te peklenske mučilne podobe. Ko smo prišli iz cerkve, smo spet poiskali vsak svojega izvoščeka. Moj kočijaž je mene kaj dobro poznal; in če sem slučajno v drug voz sedel, me je vedno najšel in prosil, da sem se žujim vozil. Še zdaj mi vsako leto razglednico pošlje.

Od tod smo se peljali precej daleč v cerkev sv. Lovrenca. Ta cerkev je po zunanji podobi priprosta, toda prekrasna je od znotraj. Leta 330. jo je dal cesar Konštantin zidati in papež Pij IX. jo je dal krasno popraviti in okinčati. K temu je celi krščanski svet dal obilne milodare. V tej cerkvi si je izvolil papež Pij IX. svoj grob. Podobe, ki predstavljajo razglašanje M. D. čistega spočetja, sv. Neže, sv. Jožefa, sv. Lovrenca in več drugih, so iz mozaika in videti kot žive. Dela so najslavnejših umetnikov. Tudi v tlaku so razne podobe iz umetno vdelenih kamnov. Cerkev nima oboka in so vidi pisano pozlačeno tramovje. Nad glavnim altarjem je na štirih stebrih iz dragega kamenja porfinja krasen baldahin. Pred altarjem stojite dve leci, krasno, umetno delo starega časa prvih kristjanov, na katerih sta v prvih časih krščanstva pri slovesni sveti maši diakon in subdiakon pela evangelij in branje. Nismo se morali nagledati nove slike iz življenja sv. Štefana in sv. Lovrenca. Sv. Štefan je bil prvi mučenec, v Jeruzalemu kamnjan, in njegovo truplo je bilo l. 415. na čudežen način v Jeruzalemu najdeno. Iz svetišča držijo dvojne marmonate stopnice v veliko podzemeljsko rakev in tam počivata v marmornatih rakah sv. Lovrenc in večji delj trupla sv. Štefana. Glava sv. Štefana, katero je leta 1218. ogrski kralj Andrej dobil v jutrovi deželi, je kot največji zaklad v veliki stolni cerkvi na Dunaju.

Razne novice in druge reči.

Nāše misli. Žalosten čas! Vreme noče postati stalno lepo in vedno se bojimo, da letos kmetje ne bodo mogli vseh pridelkov spraviti pod streho, niti se z vsem potrebnim čez zimo oskrbeti. Sv. Martin je prekrstil mošt v vino. Dobro se prodaja letos mošt, oziroma sedaj že vino. Toda tudi v tem oziru je revnejši zmirom na slabšem. Kdor ima samo polovnjak ali še manj vina, k njemu nihče ne pride vprašat, čeravno je denarja najbolj potreben. Kako koristne bi bile zadružne kleti, kakoršne imajo po Tirolskem in Nemškem. Toda za zadružne kleti je treba tudi zadružnega duba in tozadevne izobrazbe. Za to pa mi vedno lajnamo mladeničem: združujte se in izobrazujte se! V katerih bralnih društvi pa boste letos začeli poučne tečaje, v katerih se boste učili ali kake kmetijske stroke, ali knjigovodstva, ali občinskega reda, ali sploh kake postave iz naše ustave. Mladenci, prosite svoje voditelje, da priredijo za vas poučne vaje. Vse drugo ne pomaga mnogo. Veselica, navdušeni govori, pesmi, vse je lepo in dobro, toda samo to vam ne bo dalo za bodočnost nikake trdne podlage, ampak resno delo s knjigo v roki! Pozdravljeni, prijatelji mladi.

Okoli po svetu. V vseh avstrijskih deželnih zborih se gre za to, da se razširi volilna pravica. Na Kranjskem je vodila ta boj katoliško-narodna stranka. Pri govorih o tem predmetu sta v deželnem zboru kranjskem katoliška in liberalna stranka večkrat hudo trčili skupaj, vendar govorniki katoliško-narodne stranke so jo srečno in dobro izvojevali, liberalci so se udali ter priznali upravičenost, da se volilna pravica za deželni zbor razširi. Tudi za državni zbor dobimo novo volilno pravico, ker sedanja gleda bolj na meščane in plemeni-taše. Ministrski predsednik Gauč je že obljubil, da dobimo novo volilno pravico. Seveda je Gauč to izrekel s kislim obrazom, kajti hud Nemec je, vsi Nemci pa se bojijo, da se razširi volilna pravica. Kajti vsaka razširitev pride le na korist onim, ki so dosedaj bili zapostavljeni, to je Slovanom. Z novo volilno pravico se bliža Avstriji slovanska bodočnost. Slovani bodo kmalu vladali v Avstriji. To veste, kaj je stavka ali štrajk. Če delavec hoče večjo plačo, pa reče: tako dolgo ne bom delal, dokler mi plače ne povišate. V tovarnah, kjer vsi delavci držijo vkup in kjer tovarnarji delavca neobhodno potrebujejo, se to lahko zgodi. Toda na železnicah so si delavci zamislili sedaj celo novo vrsto štrajka. Ne ustavijo dela, ampak delajo natančno po predpisih in tako previdno in počasi, da nobeno delo ne pride naprej. Vsi vlaki imajo zamudo, vse odpošiljave seveda istotako. Tako so pred kratkim začeli stavkati na državnih železnicah v Avstriji in imeli so uspeh. Vlada se že pogaja z njimi, pod katerimi pogoji bi začeli redno izvrševati svoje delo. Pravijo, da se na Ruskem polagoma vrača mir, toda vrnil se še ni. Zdaj in zdaj je slišati, da zopet ropajo in požigajo v kakem mestu. Ljudstvo je preveč vznemirjeno in izrablja ga gotovo večkrat tudi ljudje, katerim je obni blagor deveta briga, ampak ki tudi pri nemirih zasledujejo svoje zasebne koristi. V Makedoniji pa Turčini vladajo naprej tako kruto kot doslej. Velike države sicer veñomer zahevajo, da se mora narediti mir, toda sgotpod sultan se jim smeji, ker ve, da mu

nič ne morejo, saj se same med seboj ne razumejo.

Iz Ptujja. Pred kratkim popravljala sta si ptujjska veletržca Sadnik & Kraker, znana posilinceva, nekdanj Slovenca, svojo trgovino ter jo sedaj seveda s slovenskimi groši najukusneje uredila. Med tem pa sta imela nabite pred hišo samo slovenske lepake, naznanjajoče občinstvu, da se sedaj prodaja v spodnji trgovini. Akoravno se uslužbenci te hiše kaj radi dičijo s plavicami, vendar so bili ti lepaki pač dokaz, od kogar da omenjena dobivata denar, kajti v isto trgovino menda mesece in mesece ne zajde kak pravi Nemec. — Novo trgovino špicerijskega blaga otvoril je tudi nek Sv. Vidčan slovenskega pokolenja, sedaj hud Nemec. Kmete vabi s sladkimi besedami ter z grozovitim napisom „Schusteritsch“. Skoda pač, da še nima jeden „sch“ na sredi in še mogoče kak „ä“, da bi ne zvenelo njegovo ime po haložko. Njegov kompanjon se vendar ne sramuje slovenskega „nj“. — Bil sem nekega dne tudi pri brivcu, ki seveda istotako hoče biti Nemec, saj ga že njegovo ime Arnusch izdaja. Sedel sem mirno ter poslušal z moško potrpežljivostjo, kako režejo njegove škarje moje itak redke lase. Med tem vstopi nek kmetič ter v svoji neokretnosti pusti predolgo duri odprte. Brivec se zadre nad njim: „Zaprte vrata ali pa se poberite“. Kmetič v svoji ponižnosti plaho stopa proti stolu ter se boječe, ne da bi kaj rekel, usede ter krotko, kakor ovčica, drži svojo glavo. Če bi mu brivec s srpom rezal njegove lase, gotovo bi tudi tedaj nič ne imel proti temu. Dragi slovenski kmet, ali si ne pustijo ti gospodje vsako stopinjo, ki jo ti narediš po mestu, prav drago plačati in ti naj bi bil še pokoren ter se pustil pitati z osornimi besedami. Zapomni si dobro vse! Uvidiš pa pri tem tudi lahko, kake ljudi da ti ptujski „Štajerc“ ponuja, h katerim naj zahajaš in kak list je sam. Kaj pa ko bi si Slovenci preskrbeli slovenskega brivca? Merodajni slovenski krogi, preudarite to stvar.

Očeta je pretepal. Posestnik Jožef Majcen iz Moravcev pri Ptujju je hud pristaš „Štajerca“ in se je tudi navzel naukov tega lista. Tako je pretekli mesec svojega očeta v pretepu težko telesno poškodoval, za kar mu je sodišče določilo 3 tedne ječe in 3 poste. Predno so se sodniki podali posvetovati, pokleknila sta oče in sin pred nje in oče je s solzami v očeh prosil, naj bi sodišče „šenkalo“ sinu kazni.

Sv. Anton v Slov. gor. Kako grd lažnjivec je „Štajerc“, pokazal je v poročilu o zborovanju našega veteranskega društva. „Štajerc“ piše, da je glasovalo 100 udov za nemško povelje in dva proti. V resnici pa je bilo navzočih samo 52 udov, ker jih je imelo društvo v celem takrat komaj 94. Torej tako učitno si upa „Štajerc“ lagati. To je res drzen lažnjivec in nič manjši njegov dopisnik.

Nemci med seboj. V novi nemški dekleški šoli celjski so se dne 13. oktobra podrli stropi. Le sreči se imajo zahvaliti, da niso bili tisti trenutek otroci v šoli, sicer bi se bila zgodila grozna nesreča. O tem so pisali vsi slovenski listi. Toda glej ga čenka! Dne 26. oktobra, trinajst dni pozneje je imel štajerski deželni šolski svet sejo in je izrekel celjskemu županu in podžupanu zahvalo za zidanje šole. To je lep deželni šolski svet, ki izreka zahvale za podirajoče se šole. Za nas Slovence pa je

to zopet dober dokaz, kako delajo Nemci med seboj.

Sv. Vid nad Valdekom. Zadnji čas smo imeli kakor po drugod, tako tudi pri nas, slabo vreme, vedno sneg in dež, tako da ne moremo dobiti drv in stelje za zimo. Sneg je zapadel na repo in korenje, nekaterim počasnežem pa tudi na krompir. Sedaj, ko je sneg skopnel, pa vedno klubuje dež, da ne moremo dobiti gomoljstva pod streho.

Izpod Remšnika. Da imamo tudi pri nas več kot preveč nemčurske nesreče, je vsakemu znano. Pred kratkim se neko tako človeče v znanem ptujskem hinavcu znaša čez letošnje politično zborovanje na Remšniku in čez našega gospoda župnika ter kvasi nekaj o pretepu, a sam se krepko udarja po čeljustih. Znano je, da so „Štajerčevi“ pristaši največ bedaki in propalci, in kot takih se jo tudi tam nekaj zbralo, da delajo nemir. Dopisnik se pač jezi, da tudi tukaj ne trobi vse v rog marenberskih luteranov in slovenožrcov in bi rajši videl ljudi pri kaki lutrovske pridigi, ko pa na takem zborovanju, kjer se kmetje poučujejo, kako bi si morali zboljšati svoje gospodarstvo in se odtegniti nemškemu uplivu. Trdi tudi, da ni bilo nič kmetov na zborovanju in da je bilo isto klaverno. Kdo je pa tedaj bil, če ne kmetje? Seveda takih ni bilo kot so gospodje okoli „Štajerca“, ki jih ima on za kmete. Tukajšni Nemci in nemčurji si pač mislijo, boljše je, drži ga, ko pa lovi ga, da zdaj tako hitijo s svojo germanizacijo in v to se poslužujejo najpodlejših sredstev. Lani so si postavili v Marenbergu lutrovske cerkev, kamor lovijo okoličane. Nujno nam je treba organizacije, da rešimo tukajšno slovenstvo pogina.

Slovenske zastave po spodnještajerskih mestih in trgih dovoljene. Znano je, da je okr. glavarstvo prepovedalo kmetijski zadrugi v Slov. Gradcu razobesiti na svoji hiši slovensko zastavo. Sedaj je ces. namestništvo ta odlok zavrnilo kot neutemeljen.

Ljutomer. Hvalevredna so razna društva, ki si stavijo nalogo, lajšati živini trpljenje, jo braniti pred trpinčenjem. To kaže čuteče, mehko srce. Nevredno vsakega človeka, nevredno vsakega naroda pa je in kaže samo njegovo neolikanost in trdosrčnost, ako se zavzema za živino, za trpečega človeka pa nima srca. V petek, 10. t. m. sta ob 5. uri popoldne šla iz trga dva majhna šolarja novincea. Cesta je bila blatna in že se je začelo polagoma mračiti. Iz trga pride za dečkoma neki gospod. Joka-joča dečka se mu usmilita. Začne torej izprašavati, kje sta bila in kam gresta. Zvedel je, da sta bila v nemški šoli, kraja, kjer sta doma, pa nista znala povedati. Jok nedolžnih otročičev gane gospoda, da gre žnjima in končno se mu vendarle posreči, da jih že v temi pripelje domov v Hermanca, župnija sv. Miklavža. Za odraslega človeka znaša daljava tega pota kaki dve uri. Tak šolarček novinec pa potrebuje gotovo tri ure. Sedaj pa sodite, ljudje božji, ki imate količjak pameti in srca, ali je to človeški, tako neusmiljeno mučiti otroke s tako dolgo potjo! Kako naj zmore otrok tako pot sedaj v jeseni, po zimi in spomladi, ko so dnevi kratki, vreme slabo in huda zima. In vendar bi otrok lahko hodil v domačo šolo, oddaljeno komaj eno uro! Toda kaj je posilincem za to, če se otrok trpinči, gazi blato do kolen, če zmrazuje na dolgi cesti, da se le povzdigne

število slovenske, nemško šolo obiskajoče dece. To je kričeč zgled, kako lovijo slovenske otroke po vseh sosednjih župnijah, ker Ljutomeržani so že davno spoznali, kake sadove rodi nemška šola. Pač žalostno znamenje današnjega časa! Če se kak vrbec stegne na cesti, ima taka gospoda takoj solze v očeh in se zato zavzame, če pa se mučijo nedolžni otroci, če tonejo v blatu, če zmrzujejo na cesti, za to se pa nihče ne zmeni. Narobe svet!

Študenec. Slovenskim kmetom sovražna stranka je vložila proti volitvam ugovor. Zaradi tega smo že morali trikrat hoditi na uradni dan. Kdo nam poplača te poti in stroške? Morda naši posilincevi? Naših grošev so siti in sedaj so postali predrzni! Ti ljudje niso samo zadovoljni, da se bogatijo z našimi žulji, ampak še nam hočejo tudi zapovedovati. Toda mi nismo šleve, da bi se pustili od teh ljudi v kozji rog ugnati. Volili bomo zopet naše vrle slovenske krščanske kmete v odbor, katerih poštenost in vestnost nam je porok, da bodo dobro gospodarili. Razumete, vi Nemci, posilincevi in ostali dajč-buteljni!

Na Zgornji Ponikvi pri Velenju so strašno slabe poštne razmere, kakor se poroča. Čeravno je že občina opetovano prosila za poštno nabiralnico, to najmanjšo zahtevo, vendar v Gradcu ne morejo ugoditi. Da, da, stara pa bridka resnica, da v Gradcu nimajo srca za slovenske pokrajine!

Vojnik. Zidarski polir g. Rad. Prevolnik, vrl, iskren narodnjak, je kupil od gosp. Kociperja hišo štev. 58. Zopet en „Narodni dom“ v trgu več. Kaj porečete vi k temu, gospod župan? Rekli ste, da odložite županstvo in se preselite nazaj v „nemško“ Ivenco, kakor hitro se „bindišerji“ kako hišo kupijo! No, zdaj le hitro izpolnite svojo obljubo! Žaloval menda ne bo nihče za vami. Sploh pa se čuvajte metati z besedo „bindišer“ preveč okrog.

Škale. V zimi ustanovljeno bralno društvo prav lepo napreduje, prireja pridno poučne sestanke in uničuje potom dobrih časopisov vpliv nemčurškega „Štajerca“, katerega širi tukajšnji posestnik premogokopa. V društvu se je ustanovil abstinentni krožek, kateri deluje proti pijančevanju.

V Luki pri Žusmu sta v soboto, dne 4. t. m. braja Breza v grajščinskih lesih podirala drevje. Odžagano drevo je zgrabilo Antona in ga vlekle s seboj. V dveh urah je bil mrtev. — Grajščinski oskrbnik naj bi se briga bolj za varnost svojih delavcev, nego za agitacijo za nemčurje ob času volitev.

* * *

Misli po volitvah in še drugo. Vseled pritiska nemško-nacionalne stranke, kateri je pomagala tudi vlada, smo sicer podlegli pri zadnjih volitvah za državni zbor — toda upamo zadnjič. Dobro so se držali naši kmetje volivci. Slava jim! Ali pa radi tega, ker smo bili poraženi, naj vržemo puško v koruzo? Nikakor ne. Črez leto dni bodo zopet volitve in sicer splošne. Za te se moramo že sedaj pripravljati. Že sedaj je treba agitirati. In če se le malo še potrudimo, mora zmaga v velikovsko-celovškotrškem okraju biti naša. 84 naših glasov bomo še vendar dobili. Te volitve naj bodo dobra šola za prihodnje. Koroški mladeniči in možje na noge! Zmaga mora biti naša. To pa, kar smo pridobili nikakor ne smemo spustiti iz rok. Političnemu in gospodar-skemu društvu v Celovcu pa svetujemo,

naj se že sedaj pobriga za kandidate v drugih okrajih! Pa še nekaj. Tam, kjer imamo koroški Slovenci izobraževalna in bralna društva, je bila stvar za nas dobra. Ljudje so v takih krajih bolj politično izobraženi. In kaj sledi iz tega? Snujmo bralna društva! V njih prirejajmo predavanja in govore in poučimo ljudstvo! — Fantje! Mohorjeva družba nam je dala letos zopet 6 lepih knjig. Sedaj, ko je mraz bomo zanetili v peč in bomo zvečer in po nedeljah pridno prebirali Mohorjeve bukve. Želeli bi le, da bi se Mohorjeva družba ozirala tudi na koroške Slovence in nam v bukvah včasih kaj povedala o koroških šegah in navadah, nam opisala vesele Korošce in tudi pripovedovala koroške pravljice in „storije“ in koroške povesti. Saj imamo tudi Korošci takih ljudij, ki bi take reči radi pisali. Mohorjeva družba se naj obrne do njih! Pa srečno puobi — le „fejst“ bodite in sprejmite slovenske koroške pozdrave od tistega, ki po koroško misli!

Spodnji Dravograd. Živinski sejem, kateri je bil na 3. t. m., se je zelo dobro obnesel. Živine se je veliko prignalo, kakor malokedaj ob tem času. Kupčija je bila prav živahna. Prihodnji živinski sejem je tukaj na 20. marca 1906.

Za nadučitelja v Guštanj je prišel g. Pečnik, dosedaj nadučitelj v Bajdišah v Rožu. Tam je bil obče priljubljen — tudi pri nas nismo hudi ljudje in upamo, da se bomo z gospodom nadučiteljem prav dobro razumeli.

Za učitelja slovenščine na velikovski meščanski šoli je nastavljen g. J. Zeichen, dosedaj učitelj v St. Pavlu v Ziljski dolini.

Naš rojak gosp. Janke Grafenauer, gimnazijski učitelj v St. Pavlu, je napravil na Dunaju izpit iz nemščine za celo gimnazijo. Iz slovenščine je izpit za celo gimnazijo že prej napravil. Iskreno čestitamo!

Guštanj. Drugje nastopajo delavci za splošno in enako volilno pravico — pri nas pa jim še ne pustijo, da bi se organizirali.

St. Daniel. Ker je odšel prejšnji učitelj g. Planter, miren in priazen mož, naslednik g. Kuraš pa ima zaradi bolezni dopust, je šola začasno zaprta. — Cerkev smo letos zunaj na novo pobelili, dobili smo novo zelo krasno nebo, rdeč mašni plašč, srčkano svetilnico za večno luč in več drugih malenkosti, kar je stalo približno 800 kron. Je še precej dolga, a je upanje, da vrli St. Danielčani, ki za hišo božjo vedno radi žrtvujejo po močeh, še kaj prispevajo, posebno premožnejši. Manjka nam le še nove lepše prižnice. A denar, denar! Če ga ima kdo preveč in nam ga blagovoli poslati, bi mu bili zelo hvaležni.

Borovski delavci, pozor! Trgovinsko ministrstvo vam je dovolilo podporo, za katero ste je prosili v svrhu nabave strojev pri izdelovanju pušk! V vašo korist so govorili gg. slovenski poslanec Grafenauer, deželni predsednik in poslanec knez Rosenberg. Toda proti vam je govoril g. poslanec Dobernik (znan nemško-nacionalni agitator), češ, da se vam itak ne godi slabo. To je napad na vašo puškarsko obrt, to je odkrit napad na vašo puškarsko zadrugo, na vašo bodočnost. Nemško-nacionalci hočejo vašo puškarsko zadrugo uničiti, oni hočejo doseči to, da bi bili vi popolnoma odvisni od njih, da bi postali hlapei nemško-nacionalne nestrpnosti. Odprite svoje oči in si oglejte bolj natančno to nemško-nacionalno gospodo! Ne mirujte, dokler se vam ne dovoli pod-

pora, katero je predlagalo trgovinsko ministrstvo. Pri volitvah, ki se bodo vršile v kratkem, pa se postavite odločno na stališče: „Nemško-nacionalnim pijavkam niti enega glasa!“

Šmihel nad Pliberkom. V nedeljo, dne 12. t. m. se je v Šmihelu nad Pliberkom ob naravnost sijajni udeležbi vršil znamenit shod katol. polit. in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem. To je bil prvi shod po zadnji državnoborski volitvi, ki se je priredil ravno v trdoslovenskem Šmihelu v počaščenje in zahvalo vrlih Šmihelčanov, ki so pri zadnji volitvi prišli skoro polnoštevilno na volišče in so do malega soglasno volili našega kandidata. Poslanec Grafenauer je otvoril zborovaje in potem ob živahnem pritrdjevanju zborovalcev neusmiljeno bičal gospodarstvo nemških nacionalcev v deželnem zboru in njihovo strankarsko politično postopanje v zadevah splošne javne koristi. Nato je dr. Brejc poročal o sedanjem političnem položaju v državi in deželi. Shod se je izrekel ob navdušenju vseh navzočih za splošno in enako volilno pravico.

Podgora. Slovensko kršč. soc. delavsko društvo v Podlublju vabi člane in somišljenike na javen shod, kateri se vrši v nedeljo, dne 19. t. m. popoldne ob 3. uri, v prostorih gostilne pri Kajzerju. Predaval bo g. J. Arnuš o volilni pravici. Kot člani bodo prvokrat predavali g. J. Bizer in sicer o tuberkulozi in g. V. Lauskar: Slovenci in materni jezik. Ker bodo jako zanimivi govori, se pozivljajo slov. delavci in kmetje k obilni udeležbi. — Odbor.

Bogoslovcev v Celovcu je letos 48, in sicer v IV. letniku 10, v III. 9, v II. 13 in v I. 16. Med temi je 21 Slovencev, namreč v IV. letniku gg. Lakner Val. iz Radiš, Sekol Ivan iz Dobrčevsi in Ulbing Tomaž iz Podravelj; v III. letniku: Benetek Anton iz Griž pri Celju, Hafner Ulrik iz Krčan pri Grebinju, Karner Edmund iz Labuda, Schiller Janko iz Skočidola in Tojinko Rok iz Prevalj; v II. letniku: Mörtl Valentin iz Melvič v Zilski dolini, Rožman Gregor iz Šmihela pri Pliberku, Štritof Ant. iz St. Vida pri Čirknici, Vidovic Janko iz Podkrnosa in Žel Janko od Sv. Benedikta v Slov. gor.; v I. letniku: Budna Vladimir od Sv. Benedikta v Slov. gor., Kaml Leopold iz Šmarjete pri Velikovem, Mikula Franjo iz Podklostra, Ogris Albin iz St. Janža v Rožni dolini, Ogris Jožef in Šmarjete nad Bajtiščami, Skofč Peter iz St. Jurija na Vinogradih, Šenk Franjo iz Jezerskega in Trupe Andrej iz Skočidola. — Slovenska Akademija v bogoslovju diha tudi letos krepko življenje. Govori razne vsebine, lastna knjižnica, petje in tamburanje družije slovenske bogoslovce v Akademiji, ki nas navdaja z upanjem, da dobimo tudi v bodoče vrlih, delavnih in izobraženih duhovnikov.

* * *

Prorokovanje za l. 1906. V Londonu je neki „prerok“ Zadkiel obelodanil almanah pod naslovom „Glas zvezd“, v katerem prorokuje dogodljaje za prihodnje leto. V januarju trdi Zadkiel, se bo revolucionarni duh razvil v ruski vojski in mornarici. Februarja pride do velikih političnih agitacij v Angliji. Sušica bo politični položaj na Ruskem zelo napet. Aprila bosta nemški cesar in ruski car prestala veliko krizo. Maja se bo porodilo veliko versko gibanje v Belgiji, Angliji in Zveznih državah. Ju-

nija bo nesloga uničila Avstrijo, dinastija pa izgubila enega člana. Julija bo zbolel nemški cesar Viljem. Avgusta se bo nekaj važnega zgodilo v Evropi. Septembra nastanejo nemiri in upori v Turčiji, španskega kralja bo pa zadela zla usoda. Oktobra se dogode strašne železniške nesreče. Novembra bodo Nemčija, Avstro-Ogrska in Rusija zapletene v vojno. Decembra se zgodi važna prememba v Ameriki.

Napredajoča znanost. Neki profesor medicine na pariškem vsenčilišču je pokazal svojim slušateljem na prsih bolnega moža ter ga vprašal: „Kaj je vaš poklic?“ — „Godec“, je bil odgovor. — „Vidite, gospoda moja“, je profesor zmagovalno razlagal vernim poslušalcem, „tu imam priliko vam dokazati, da je preveliko napihovanje, kakoršno zahteva pihalopriredbi, vzrok prsnim boleznim. In sicer kateri instrument igrate?“ — „Veliki boben“, se je odrezal mož.

Tragedija na morskem svetilniku. Ameriški prezident Roosevelt je te dni čuvaju na svetilniku osebno podelil odlikovanje. Evo okoliščine in vzrok temu odlikovanju. V Stratfordu sta na majaku pri Long-Islandiji veliko let čuvala dva moža Hulze in Caster. V neki noči je hipoma zblaznel Caster. Vrgel se je na tovariša in ga je hotel zadaviti. Hulze se je vbrnil, po hudem boju z velikim trudom. Na to je norec hotel pogasiti svetila. Skozi osem dni in noči sta se neprenehoma bojevala oba čuvaja, ne da bi znatno prenehala. Caster je več nego 20krat na dan napadel tovariša ter ga je hotel umoriti z britvijo, s kladivoma ali s škarjami. Dvakrat je Hulze vžugal znorelega, a Caster se je le še oprostil. Misli si smemo, kakošne noči je prebil obupani čuvaj, ki je hotel zabraniti pogašenje svetilk. Ko se je za 8 dni vršila zmenja, bil je norec popolno zdelan in nezavesten. Njegov vrli krotilec je pa ležal ranjen na postelji. A svetilnik je sopal svitlobo, kakor da se ni nič prigodilo. Požrtvovalnemu in pogumnemu čuvaju Hulze se morajo zahvaliti mnoge ladije, da so brez nesreče dospele v pristanišče v New York. Zaslužil je pač svojo odliko. Izpolnil je svojo dolžnost in samega sebe tvegati za blagor toliko človeških življenj in toliko človeškega premoženja.

Vojni minister in cerkovnik. O pred kratkim zamrlim francoskem vojnem ministru Thibaudinu pripoveduje francoski list sledečo zgodbo: Thibaudin je bil nasprotnik veri. Nekoč je bil s prijateljem namenjen v šentpetersko cerkev mesta Caen v Normandiji. Bil je v civilni obleki in je imel klobuk na glavi. Tu mu je naproti prišel cerkovnik, ki ga je opozoril, da je običajno pri vstopu v cerkev deti klobuk raz glave. Thibaudin se ni zmenil za to. Na to pravi cerkovnik: „Odkrite se, ali pa pojdite iz cerkve.“ „A jaz sem vojni minister“, zavrnil ga je Thibaudin razdražen. „In jaz sem cerkovnik cerkve sv. Petra in vas zagotovem, da pokriti ne ostanete v cerkvi.“ In minister, ki se ni maral ruvati s cerkovnikom — vrlim čuvajem te cerkve, se je primoran odkril.

Radovednica v pasti. Viljemina Schultz, žena gostilničarja v Buffalo v državi New York, je imela — kakor marsikatera druga, sicer pridna soproga — slabo navado, da je pomoči stikala po žepih spečega moža in si vedno prilastila del najdenega denarja. To pa ni ugajalo možu, posebno, ker je vedno tajila, in prišel je na dobro misel:

v žep, kamor je dajal denarnico, je skril nekega večera tudi majhno past za podgane. Ko je potem Schultzeva v temi zopet preiskovala žepa, jo je zgrabila past in ji stisnila prste. V svoji jezi je dala moža radi telesne poškodbe zapreti in ga je tožila. A sodnik — Salomon je razsodil, da njen mož sme v vsak žep dati past za podgane, da se varuje pred „dolгими prsti“ in je Schultza oprostil.

Kaznjeneec zaprl sodnika. Pri okrajnem sodišču v Tešinu so imeli zaprtega zloglasnega tatu Vendelina Hinketa. Nedavno ga je zaslišaval sodnik v svoji pisarni. Ko bi bil moral kaznjeneec podpisati zapisnik, skočil je hipoma po koncu, planil skozi vrata, jih od zunaj zaklenil ter stekel po stopnicah na prosto. Sodnik in oba pisarja so bili tako presenečeni, da so šele čez nekaj časa začeli razbijati na vrata, kar pa je zopet dolgo trajalo, preden so jih s hodnika slišali. Med tem časom je seveda kaznjeneec že bil daleč iz mesta.

Največja mesta na Jugoslovanskem. V Jugoslaviji je osem velikih mest z nad 50.000 prebivalci: Carigrad, Trst, Drinopolj, Solun, Sofija, Belgrad, Zagreb in Subotica. Vsi so razen Sofije na periferiji slovanskega juga, a prvi štirje, ki so največji in ravno tako zadnji, so prav na skrajni meji. Ta centrifugalna težnja je odraz zgodovine južnih Slovanov. Od teh osmih mest jih ima pet tujski značaj (Carigrad, Trst, Drinopolj, Solun in Subotica). Vsa ta mesta štejejo poldrugi milijon prebivalcev, od katerih je samo ena tretjina Jugoslovancev, nekaj nad 30%. Ta poldrugi milijon meščanov tuje krvi ali drugega jezika ima v svojih rokah več oblasti, moči in bogastva, nego 14 milijonov Jugoslovancev poljedeljskega naroda. Pomanjkanje narodnega meščanstva in velikih središč pojasnjuje najbolj politično in gospodarsko odvisnost slovanskega juga v današnjih socialnih razmerah.

Lakota na Japonskem. Poročajo, da je med več kot milijon broječim prebivalstvom okrajev Ukušima, Majagi in Svate na vztoku otoka Nipona zavlada lakota. Posledice vojske!

Nadvojvoda kot rekrut. Bivši avstrijski nadvojvoda Leopold, ki se je radi ženitve s pevkinjo Adamovič odrekel vsem naslovom in svoji službi v Avstriji, živi sedaj v Ženevi kot švicarski državljani pod imenom Leopold Wölfling. Po švicarskem zakonu mora zadovoljiti vojaški službi in zato služi sedaj kot rekrut. Bivši vojvoda je bil v avstrijski vojski general.

Rešena naloga. V neko prodajalno v New-Yorku je prišel lep živahen fantič ter je začel čitati s svojega listka: Želim 6 funtov sladkorja po 4 cente (1 cent = $\frac{1}{4}$ vin.) „Dobro“, je odgovoril trgovec, „to znaša 24 centov.“ — „11 funtov riža po 6 centov.“ — „66 centov.“ — „6 četrtink boba po 16 centov.“ — „96 centov.“ In tako je narekoval fantič dalje, trgovec pa je sproti zapisoval in računil. Končno je rekel deček: „Dajte mi račun o vsem skupaj.“ Trgovec je napravil račun ter ga izročil dečku z vprašanjem, ali mu je mama dala denar, ali pa naj se naročeno zapiše v knjigo. „Mama me niti sem poslala ni“, je rekel zmagonosno deček, ko je imel račun v rokah, „to je bila le moja domača naloga, ki jo moram jutri prinesiti v šolo, a je nisem znal sam rešiti.“

Kitajski Salomon. Neki kitajski sodnik je imel razsoditi o sledečem dogodku: Na bregu reke je stal slepec ter čakal, da ga

kdo prenese preko vode. K reki je prišel trgovec, vračajoč se s semnja, kjer je prodal olje. Ponudil se je sam slepcu, da ga ponesi čez vodo, ako mu slepec med tem drži torbo. Slepec je vzel torbo, v kateri je bilo slišati žvenket denarja. Ko je trgovec na drugi strani posadil slepca z ramen na tla, mu ta ni hotel vrniti torbe, temveč je začel na ves glas kričati. Prihiti so ljudje ter zgrabili trgovca kot navideznega roparja. Pred sodnikom je slepec tudi trdil, da mu je obtoženi hotel vzeti torbo z denarjem, dočim je trgovec pričal, da slepec laže, ker je torba njegova. Občinstvo je bilo seveda na strani reveža slepca. Sodnik je velel prinesiti posodo čiste vode, v katero je vrgel denar iz torbe ter ga nekaj časa mešal z palico. Potem je vodo pregledal ter izrekel sodbo: „Denar je trgovec, lažnjivemu slepcu pa jih naštejta 50 z batino!“ Ljudstvo se je čudilo, a sodnik ga je poučil: „Le pogledajte, kako plavajo po vodi mastni kolobarji. Denar je trgovec, ker si ga je zaslužil pri predavanju olja.“

Suknja brez šiva.

I.

Zgodnje jutranje solnce je obsevalo ozke ulice mesta Jeruzalema. Ceste in poti v okolici so bile mrtve, nenavadno tihe in prazne, toda iz sredine mesta je prihajalo votlo mrmranje mnogih glasov.

Tiho in brez šuma so se odprla večna vrata v stranski ulici in rimski vojščak je stopil na prosto. V desnici je držal svojo stotniško sulico, v levici pa mogočen, kovinast ščit. Svetli solnčni žarki so se mu odbijali na bleščečem se prsnem oklepu in od vojaške oprave; on pa je obstal na pragu, kakor bi se pomišljal. Potem pa se je hitro obrnil, položil k zidu svojo sulico in ščit, ter natihome stopil nazaj v izbo. Polahkoma je zaprl vrata za seboj.

V kotu njegovega stanovanja, ki je bilo kubinja in spalnica obenem, je pri ozkem odprtem oknu stala upadla žena, skrbeče sklonjena nad slamnato posteljo. Hitrih in tihih korakov je pristopil vojščak ter obstal pri njej tako tiho, da se je žena prestrašila, ko ga je zagledala.

„Menda se nisi že vrnil, Gaulas?“ vpraša ona.

„Ne, Leda“, odgovarja mož nekam boječe in počasi, „nisem šel, nemorem, nemorem ga tako pustiti!“

Nagnil se je nad ležišče in boječe gledal v vroči, rdeči obrazek dvanajstletnega svojega sinka. A deček je ležal ondi, kakor mrtev, in njegove velike oči so stekleno gledale tja v daljavo in niso se zmenile za skrbeči očetov pogled.

„O, Gaulas“, zaprosi boječe žena, „tukaj ne moreš pomagati. Ako pa greš, Ti morda bogovi naklonijo, da ti določi žreb kako stvar iz izmetka treh zločincev — saj so menda danes obsodili tri na križ — in potem bova kupila zelišč in vina za najinega sinka. Pojdi, moj Gaulas, pojdi! Ura je že pet. A vrni se s svojim dobitkom kmalu, da ne bo prepozno...“ Njen glas se je tresel in solze, ki so privrele iz njenih prosečih oči, so zadušile nadaljne besede. Sklonila se je nad dete ter ga pobožala po vročem licu. Gaulas pa je še enkrat pogledal bolno dete, krčevito stisnil veliki svoji roki ter odšel. Med potjo misli na bolno svoje dete, a nehoti mu misli uhajajo na žrebanje, na tri zločince, med katerimi je

tudi čudoviti človek, ki pravi, da je Sin Božji.

II.

Kričeca in tuleča množica, možje, žene in otroci, se vije po poti na Golgato, kjer križajo zločince. V sredi zasramujoče množice pa korakajo trije obsojenci, obdani od čete vojakov. Na čelu vojaškega oddelka stopa Gaulas. Tresočih se korakov in vsa zbegana vsled zasramovanja, ki ga morata preslišati od surove tolpe, gresta dva zločince, tretji pa koraka s kraljevim veličanstvom in čudovit mir je razlit na njegovem bledem obličju. Le neskončna žalost, ki odseva iz čarobnih njegovih oči, kaže, kako bolečine mora trpeti. Njegova platnena sukna, ki je tkana brez šiva, je bela kot sneg, niti madeža ni na njej; in vendar jo je nosil v ječi in pri zasliševanju. Le na desni rami je opaziti temno, prašno liso — tam je nosil težko breme križa, dokler se ni zgrudil pod njegovo težo. Visoko njegovo čelo je ranjeno in okrvavljeno od trnjeve krone, ki so mu jo potisnili na glavo. Zadaž za njim pa koraka krepak Cireneec, ki so ga vojaki prisilili, da pomaga nositi križ glavnemu zločincu. Toda tudi on se trese pod njegovo težo; to je preveč tudi za krepka njegova pleča.

III.

Okrog osmih je. Čudovito in skrivnostno je videti v večernem mraku tri križe, na katerih vise izmučena trupla treh zločincev. Ob vznožju srednjega križa sede štirje vojaki. Žrebajo za oblačila onega, ki se je imenoval Sinu Božjega. Žrebajo za suknjo brez šiva.

Zraven stoji tudi Gaulas ter nestrpno čaka, kdaj pride vrsta nanj, da vrže kocko. Dobitek, ki bi ga dobil, pomenja zanj veliko, veliko... Doma ima dete, ki skoro umira, ki mu treba pomoči, zdravit. To suknjo mora dobiti! Ne bo je prodal, ne sme je! Spomni se vseh čudovitih dogodbe iz življenja tega obsojenca, spomni se njegovih čudežev, kako je ozdravljaj bolnike. Morda bi tudi mogel pomagati njegovemu sinčku; a sedaj visi visoko tu gori pripet na križ.

Ko Gaulas tako stoji in premišljuje, se izvije iz prsi križanega na srednjem križu tako mil in blesten vzdih, da Gaulas takoj pogleda nanj. Bil je vaje takih prizorov, vendar ga je ta glas zadel, kakor bi ga kdo sunil z nožem v srce.

Na tleh je stala skleda žolča in jesiha, zraven pa je ležala goba. To gobo prime Gaulas, jo namoči v žolču in jesihi, jo natakne na sulico ter pritiska na blede ustna umirajočega križanca. Komaj se tekočina dotakne od bolečin stisnjenih ustnic, se odpro čarobne oči ter pogledajo skozi mrak vojaka, ki stoji tu kakor okamenel.

Vojaki ga kličejo, naj vrže kocko, ker je že prišla vrsta nanj. Vzbudi se, kakor iz zameknjenja. Mehanično prime kocko ter jo malomarno vrže na svoj ščit.

Kakor iz daljave mu zadone na ušesa kliči, da je vrgel pravo številko, da je dragoceni dobitek njegov. Tedaj pa veselja vztrepetu njegovo srce. Ko se pomiri, začuti, da se maje zemlja pod njim, da bobni in poka, da švigajo bliski.

Grozen strah ga prevzame. Krčevito stisne d. bljeni dobitek pod pazduho ter hiti med tulečo množico nazaj v mesto. Težko stopa naprej v nepredorni temi, a pogled

onih čarobnih, jasnih oči gre za njim. Na uho mu udarjajo prestrašeni klisi: „Resnično, to je bil Sin Božji!“ Je li mogoče? Hodijo li bogovi po zemlji? In kaj je Cezar, rimski cesar? Ali oni ni tudi božanski? „To je bil Sin Božji!“ Tih in zamišljen koraka naprej.

Pot ga pripelje mimo tempelja. Zopet začuje prestrašene klise: „Zagrinjalo v tempelju se je pretrgalo od vrha do tal!“ Strese se, obstane ter se ozre na judovski tempelj. Mimo njega pa drvi množica naprej in naprej, dokler ne ostane sam. Tu pa se mu zazdi, da je nekdo na glas izpregovoril besede: „To je bil Sin Božji!“ Ozre se okrog, a sam stoji tu in ne vidi nikogar.

IV.

V Gaulasovi koči sloni ihteca žena nad slamnato posteljo. Ona grozna opoldanska tema ji je zzenenje, ki mora nekaj pomeniti. Da bi prišel le Gaulas!

„Gaulas! Gaulas!“ vpije Leda, vsa obupana, ko je dete že začelo smrtno bledeti, „zakaj ne prideš!“

Ta klic pretrese njegovo srce, ko vstopi v sobo. Plane k postelji v kotu, se skloni nad njo ter vzame nežno, pojemajoče truplo v svoje roke.

„Ne tja, Gaulas“, zakliče Leda, ko se Gaulas obrne z otrokom k odprtim vratom, „ne na zrak, dejal je, da ga zebe!“

Otrok je sedaj nehal hropeti. Tiho in mirno leži v njegovih rokah, gibljejo se le mišice na obrazu. Gaulas prime suknjo brez šiva in jo ovije okrog malega bolnika; ne opazi pa, da se je oni madež na suknji, kjer je slonel križ, dotikal skoro srca otrokovega.

„Leda! Leda!“ zakliče ter izbuljenih oči pogleda svojo ženo. „Otrok se zopet oživlja! Poglej!“

Mati plane od tal, kamor se je vrgla v tugi svojega srca. Dolgo vprašajoče gleda vsa tresoča se v obraz svojega ljubljénčka; potem ga pa stisne v svoje naročje.

V.

Gaulas in Leda sedita skupaj na vežnem pragu v balzamičnem zraku pomladnega mraka ter opazujeta, kako se začneja novo življenje v mladem bitju. Mesec razliva svoj orientalski sijaj, ko se dvigne mati ter nese v posteljo dete, še vedno zavito v suknjo brez šiva.

„Leda!“ zakliče Gaulas pri odprtih vratih v sobo.

„Tiho!“ svari ona skrbeče, „dete spi!“

„Leda!“ nadaljuje on bolj potihem, „Leda, to je bil resnično Sin Božji!“

Dete pa se je zganilo in nasmehnulo.

Svoji k svojim!

Slovenci, podpirajte samo obrti in gostilne somišljenikov, narodnjakov! — Ogibajte se trgovin nemškutarjev in naprejbedakov!

Popolno prepričanje, da imajo lekarnarja Thierryja kapljice in Centifolio mazilo

pri vseh notranjih boleznih, influenci, katarju, krčih in vnetjih vsake vrste, oslabeleosti, slabem prebavljanju, ranah, telesnih poškodbah itd. najbolj uspešno sredstvo, vam lahko napravi, da naročite kapljice, ali na željo samo poštne prosto knjigo, v kateri je na tisoče originalnih zahvalnih pism. 12 malih ali 6 podvojenih steklenic 5 K; 60 malih ali 30 podvojenih steklenic 15 K. — Dva lončka centifolijomazila 3 K 60 v s poštnino in zabojem. Prosim naslovite: „Lekarna A. Thierry-a v Pregradi pri Rogatcu“. Ponarejalci in še enkratni prodajalci se sodnijsko zasledujejo. 1-8 13

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se po blagih postopkih v vsaki kuhinji pravi kava.

Zahtevajte ime in ime

Cement najboljših vrst,

kakor tudi **smodnik**

prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah 13 1-11 trgovina

pri Smolniku v Prevaljah.

* Najcenejša prodajalna *

„Pri zvezdi“, Maribor, Gosposka ulica 11.

nasproti Martincu.

Ta že 58 let obstoječa trgovina modrega, suknenega, konfekcijskega in manufakturnega blaga

„pri zvezdi“, lastnik **Ant. J. Strohmayer, Maribor, gosposka ulica št. 11.**

se je s 1. septembrom t. l. čisto na novo preosnovala in ima že v zalogi novo blago za zimo, ki se bo prodajalo po nizkih cenah, kakor je spodaj navedeno.

Goldinarska veljava.

Sukno za obleke v vseh barvah	1 meter	1.20—1.90
Pristen kranjski loden za obleke, kariran	1 "	2.35
" tirolski loden za obleke, gladek	1 "	1.20—2.20
Pristno kamgarn sukno za obleke, črn, moder	1 "	2.40
Zimski ceig za hlače	1 "	0.75
Zimski loden v vseh barvah za ženske obleke dvojne širokosti	1 "	0.32—0.40
Zimske volnene sukno sivo za ženske obleke	1 "	0.24
Barhent	1 "	0.17—0.28
Gradl za matrace	1 "	0.48—0.60
Močne platno za srajce	1 "	0.15
Pristno domestik platno, zelo mehko	1 "	0.23
Atlas gradl, rižast, rožast 120 cm širok	1 "	0.48—0.55
Črn atlas za predpasnike 140 cm širok	1 "	0.60—0.80
Rjuhe (kompletne) velike	1 kom.	0.80
Zimske Jägrove srajce vsake velikosti	1 "	0.55—0.80

Goldinarska veljava.

Zimske hlače za ženske	1 kom.	0.65
Zimske srajce za ženske	1 "	0.65
Zimske nogavice, črne, rudeče, gladke	1 par	0.20
Zimske rokavice	1 "	0.24
Ženske srajce iz vojaškega platna	1 kom.	0.50
Odeja za dve osebi, z lepo volno	1 "	2.50
Koce za konje	1 "	0.95
Možke gate iz modrega barhenta	1 "	0.45
Obrisalke	1 "	0.18
Svileni robci	1 "	0.85
Volneni šali	1 "	0.70
Spodnje krilo iz flanel barhenta	1 "	0.75
Spodnje krilo (kitle) in hlače iz barhenta	1 "	1.30
Dvojne atlas odeje, rudeče, svetlo modre z zelo fino volno	1 "	3.90
Slamjaki iz cvilba, dvojne širokosti	1 "	0.90

Posebno se opozarja na veliko zalogo moških oblek.

1 štajerska obleka iz lodna, toplo vatirana samo	gld. 12 —	1 havelok z ovrtnikom samo	gld. 8 —
1 suknena obleka, debela in močna samo	" 9.50	1 suknene hlače za moške	" 2.10—2.30
1 kamgarn obleka, črna z dobrim podšivom samo	" 13.50	1 ceigaste hlače za moške	" 1.00—1.50
1 obleka iz ceiga, zelo trpežna samo	" 6.50		

Naročila po pošti se izvedejo točno in hitro. Uzorci se ne pošiljajo.

* **Maribor, „Pri zvezdi“, Gosposka ulica 11.** *

Pozor! Čitaj!

Bolnemu zdravjel

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

60 stekleničico (5 ducatov) 18 K.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolkosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bolenju, kataru in odstranjuje goste sluzi ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsih in pljučnih bolečinah. — **Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.**

Manj kot dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 101, Slavonija.

Pozor! Čitaj!

Slabemu — moč!

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh žledodnih in črevsnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjuje mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu štov. 101, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **12 stekleničico (1 ducat) 5 K, 24 stekleničico (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničico (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničico (4 ducati) 16 K.** Manj kot 12 stekleničic se ne razpošilja.

Čitaj! — Naroči! — Ne bo Ti žali!

Vinogradniki pozor!

Naznanjam, da bom imel v jeseni in prihodajo pomlad veliko množino

amerikanskih trt

na prodaj. Prodaja se samo I. vrsta.

1. Cepljenke od sort: Laški rizlic (Wälzchriesling), Traminer, Sylvaner, Burgundec beli in Šipon, vcepljene na Rip. Portalis. Cena 1000 kom. 160 kron.

2. Korenjaki Rip. Portalis, Solonis in Montikola 1000 komadov 20 kron.

Za trte jamčim (garantiram), t. j., katera ne izrastejo, dam v prihodnjo jesen druge brezplačno.

Trte se pošiljajo le v od trtne uši okužene kraje. Za v jesen odvzete trte se je zglasiti do 15. novembra, za spomlad pa, dokler bo kaj zalogo.

IVAN NOVAK

trtničar pri Sv Urbanu pri Ptuj, Za trte se jamči!

Slovenci! Rodoljub i!

Spominjajte se ob vsaki priložnosti naše družbe **sv. Cirila in Metoda.**